

2. Highlights på Museer Efterår 2013: Davids Samling

Davids Samling er centralt placeret i det historiske København, tæt på Kongens Have. Museet har til huse i den ejendom, som stifteren, højesteretssagfører C.L. David selv beboede, samt i en senere erhvervet naboejendom, begge fra det 19. århundredes begyndelse. Bygningerne har i 2005-2009 gennemgået en omfattende renovering og fremstår i dag som et fuldt tidssvarende museum med respekt for den historiske arv.

I 1945 besluttede højesteretssagfører C.L. David at bevare sine samlinger for eftertiden i form af et offentligt tilgængeligt museum, drevet af en selvejende fond – C.L. Davids Fond og Samling. Siden Davids død i 1960 er bestanden af kunstværker blevet forøget væsentligt.

C.L. David, *Christian Ludvig Julian David*, 30.7.1878-18.4.1960, højesteretssagfører, kunstsamler. Født i Roskilde, død i Hellerup. D. ville oprindeligt have været historiker, men valgte på grund af de bedre fremtidsudsigter at studere jura efter at han havde taget studentereksamen (Metropolitanskolen) 1897. I 1903 blev han cand. jur. og tog derefter til London hvor han opholdt sig et halvt år for at studere engelsk retsvæsen og kunst. Tilbage i København var D. sagførerfuldmægtig i nogle år, men efter at han i 1906 var blevet overretssagfører blev han kompagnon hos overretssagfører Axel Bang. Først en halv snes år senere etablerede han sin egen forretning. I mellemtiden var han i 1911, 33 år gammel, blevet landets indtil da yngste højesteretssagfører og var godt på vej til at blive en kendt person inden for advokatstanden. Han var således 1903-1915 medlem af bestyrelsen for Juridisk forening og blev 1911 medlem af Sagførerrådet for 1. sagførerkreds, en post han havde til 1919, de sidste tre år som næstformand.

Selv om D. ved de tre prøvesager han havde ført for højesteret før udnævnelsen til højesteretssagfører havde vist sig som en ualmindelig elegant og formfuld procedør var han frem til begyndelsen af 1920'erne ikke så meget kendt for sin procedure, men mere for sin juridiske konsulentvirksomhed. Men så kom Landmandsbanksagen. D. havde en tid været Emil Glückstadts private juridiske rådgiver, og da der 1923 blev rejst tiltale mod de implicerede i Landmandsbankens krak blev D. sammen med overretssagfører C. F. Brorson Glückstadts forsvarer. Hans defensorat der vidnede om hans nøje kendskab til erhvervslivets forhold vakte megen opsigt ved hans veltalende, iltre og sarkastiske form der ikke sparede nogen. D. betegnede senere sagen som sin største og mest arbejdskrævende. - I de følgende to tiår efter Landmandsbanksagen procederede D. hyppigt. Blandt sager han førte kan nævnes en række i årene 1933-36 for det i 1932 nedsatte udvalg til undersøgelse af B & Ws økonomiske forhold. I 1940'erne optrådte D. sjældnere i skranken, og i slutningen af tiåret opgav han det helt.

D.s hovedvirke lå ikke i retssalene men inden for erhvervslivet. Allerede på et tidligt tidspunkt af sin karriere blev han bestyrelsesmedlem i en række aktieselskaber. Af disse var langt det vigtigste Dansk Nattevagt A/S som blev stiftet 1908, og hvori D. var bestyrelsesmedlem fra starten. Få år senere, i 1913, blev han formand for selskabet der 1918 i forbindelse med en fusion skiftede navn til De Forenede Vagtselskaber. I 1934 oprettedes som et datterselskab af DFVS Det Danske Rengørings-selskab og 1939 Danske Securitas. Det var disse selskaber der i dag har udviklet sig til ISS (International Service System)-koncernen der er en multinational virksomhed. D. var formand for DFVS til sin død og for henholdsvis Det Danske Rengørings-selskab og Danske Securitas fra 1942 og 1943 ligeledes til sin død.

En anden virksomhed D. lagde et stort arbejde i var Aarhus Oliefabrik. Han var med i det konsortium der dannedes i 1918 på foranledning af direktøren for oliefabrikken, Frederik Lausen, til overtagelse af Aarhus Oliefabrik der siden 1910 havde været på engelske hænder. D. blev efter overtagelsen medlem af fabrikkens bestyrelse og 1922 bestyrelsesformand, en post han havde frem til 1958. Det første tiår af hans formandsperiode blev meget bevæget. Både 1923 og 1928 måtte AO gennemgå en rekonstruktion. Ikke mindst den sidste gav meget arbejde til D. På grund af bedrageri standsede AOs datterselskab i

2. Highlights på Museer Efterår 2013: Davids Samling

Harburg, Tyskland, Oelewerke Teutonia, i foråret 1928 sine betalinger, og de store tab AO led herved nødvendiggjorde en rekonstruktion af fabrikken. Men konsekvenserne blev endnu større. På grund af Privatbankens store engagementer i såvel Teutonia som AO standsede den også sine betalinger og måtte undergå en rekonstruktion. I forhandlingerne om såvel Privatbanken som Aarhus Oliefabriks nye forhold spillede D. en fremtrædende rolle, ligesom han deltog særdeles aktivt i løsningen af problemerne omkring Teutonia. - Foruden posterne i de nævnte selskaber var D. bl.a. også formand for Holbæk Tagpap- og Cementfabrikker (1924-60), Den kgl. Porcelainsfabrik (1954-60), A/S Vølund (1937-54) og Gyldendal (1929-34), ligesom han i en længere årrække var formand for kontrolkomiteerne i en række forsikringselskaber. D. satte megen pris på den position hans placering inden for erhvervslivet gav ham.

Denne placering og hans virke inden for juraen gjorde det muligt for ham at dyrke sin store kunstinteresse og dermed blive den kunstsamler og mæcen han især blev kendt som i en større offentlighed. Allerede efter at D. var blevet kandidat gav han sig til at samle på malerier, men det var først i sidste halvdel af 1910'erne at han begyndte at samle i større stil. I de følgende tiår opbyggede han i sit hjem en helt enestående samling af islamisk fajance, europæisk 1700-tals keramik og dansk fajance og sølvtøj fra samme århundrede; men også andre områder som møbler og malerkunst havde hans interesse. Kun de fineste ting fandt vej til hans samling, bl.a. takket være hans nøje kendskab til samlingerne på de førende museer i og uden for Europa og hans gode forbindelser til de bedste antikvitetshandlere i Berlin, London og især Paris.

Der er ikke tvivl om, at D. havde en betydelig besidderglæde men han holdt ikke sin kunst for sig selv. I 1945 skænkede han til en selvejende institution - C. L. Davids Fond og Samling - sin samling, sin ejendom Kronprinsessegade 30 som han havde erhvervet i 1917 og ladet ombygge så den udover beboelse også kunne rumme hans kunstgenstande, samt en del af sin formue. Formuen blev placeret i et fond der først og fremmest havde til formål at bevare og forøge samlingen. Fundatsen var særdeles rummelig og liberal således at den gav gode muligheder for at tilpasse samlingen til nye opgaver som måtte dukke op i tidens løb. D.s samling blev offentlig tilgængelig 1948 i forbindelse med hans 70 års dag. Indtil sin død var han formand for bestyrelsen for C. L. Davids Fond og Samling.

D. interesserede sig imidlertid ikke kun for sin egen samling, men støttede i høj grad også andre kunstmuseer og -foreninger, ikke mindst Det danske Kunstindustrimuseum. 1925 indtrådte han i bestyrelsen for Selskabet Kunstindustrimuseets venner og blev samtidig dets formand, en post han beklædte frem til 1960. Som formand for Kunstindustrimuseets venner blev han automatisk medlem af museets bestyrelse i hvis forretningsudvalg han straks kom for i perioden 1942-60 at være bestyrelsens formand. D. formidlede gentagne gange beløb til Kunstindustrimuseet, ikke mindst fra erhvervslivet, ligesom han selv skænkede det en række kunstgenstande. Ved D.s død blev Davids Fond og Samling hans universalarving, og derudover oprettedes ved hans testamente to legater, et for D.s slægt og venner og et til minde om en ungdomsven, C. L. Gertz' fond til unge juristers uddannelse. Endelig testamenterede han sin sommerbolig, Marienborg, som han havde købt i 1934, til den danske stat til brug for landets statsminister sammen med et beløb til delvis istandsættelse af det lille slot.

D. var en højt begavet person der kunne virke kølig og formel, ja arrogant, måske fordi han i virkeligheden var sky. Til hans sans for kunst føjedes glæde over udsøgt køkken og rejser. Han havde et rigt, men sikkert også ensomt liv.

Museet indeholder tre permanente samlinger, som alle i deres grundstamme går tilbage til stifteren C.L. Davids tid: Islamisk samling, Ældre europæisk samling, Nyere dansk samling.

2. Highlights på Museer Efterår 2013: Davids Samling

Den islamiske samling, der i en international sammenhæng er museets vigtigste, er i dag så omfattende og rummer så mange hovedværker, at den besøgende her kan få et relativt dækkende indtryk af kunsten fra dette kulturområde.

Den ældre europæiske samling er opstillet i en interiørmæssig sammenhæng i de oprindelige rum fra det 19. århundrede.

Samlingen af nyere dansk kunst er nu for første gang siden Davids tid igen permanent udstillet.

Hvad er islamisk kunst?

Et vigtigt grundtræk ved den islamiske kunst er, at håndværket altid er i centrum. Dette, at det udførte arbejde er af en høj standard, at det er en fryd for øjet, er af langt større betydning, end at værket eksemplervis er nyt og banebrydende. Det er også karakteristisk for den islamiske kunst, at den ikke nødvendigvis fortæller noget om kunstnerens personlige tanker eller følelser. Ofte følger de forskellige islamiske kunstnere og kunsthåndværkere en lang og velafprøvet tradition.

Det der er vigtigt er, at der er tale om noget smukt og gedigent, oftest med udgangspunkt i en brugsgenstand. Man kan med andre ord sige at islamisk kunst i høj grad påskønner hverdagen og gør brugsgenstande til kunstværker.

Og hvori ligger det islamiske så?

På Davids Samling defineres man som regel den islamiske kunst, som kunstværker frembragt i de dele af verden hvor religionen Islam i længere tid har spillet en dominerende rolle. Der er ikke nødvendigvis tale om kunstværker lavet af og til muslimer. Kunstnerne kunne også være af en anden religiøs observans, f.eks. kristne eller jøder. Indholdet i kunsten behøver ikke direkte at afspejle religionen islam, men kan også være af rent verdslig karakter.

I kan dykke yderligere ned i de forskellige perioder indenfor islamisk kunst via Davids Samling her: <http://davidssamling.dk/samlingerne/islamisk/dynastier>